

України «Підроблення документів, які подаються для проведення державної реєстрації юридичної особи та фізичних осіб–підприємців» полягає в активній дії, яка пов’язана з доповненням вже існуючого змісту інформації або відомостей певних документів, які відповідно до закону подаються для проведення державної реєстрації юридичної особи або фізичної особи–підприємця, завідомо неправдивими відомостями.

Список бібліографічних посилань

1. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 22.04.2020).

2. Вносити // Словник української мови : сайт. URL: <http://sum.in.ua/s/vnosyty> (дата звернення: 22.04.2020).

3. Вносити // Словник.UA : сайт. URL: <https://www.slovnynk.ua/-index.php?swrd=вносити> (дата звернення: 22.04.2020).

4. Вирок Печерського районного суду м. Києва : від 14 квіт. 2015 р. : справа № 757/8687/15-к // Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/44074392> (дата звернення: 22.04.2020).

Одержано 23.04.2020

УДК 343.98

Олена Олександрівна Ніколайчик,

судовий експерт відділу будівельних, земельних досліджень та оціночної діяльності Харківського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ СУДОВИМ ЕКСПЕРТОМ КЛАСІВ НАСЛІДКІВ ОБ’ЄКТІВ БУДІВНИЦТВА

Будівництво об’єктів нерухомості в Україні є досить складним і комплексним процесом, який складається із сукупності взаємопов’язаних між собою дій як будівельного, так і правового характеру. Процес будівництва починається з етапу отримання дозвільної документації на будівництво об’єктів нерухомого майна і завершується прийняттям в експлуатацію закінчених будівництвом об’єктів.

В Україні Постановою Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2006 № 1764 був затверджений «Технічний регламент будівельних виробів, будівель і споруд».

Надалі, в 2009 році, Верховна Рада України приймає Закон «Про будівельні норми», а Мінрегіонбуд затверджує державні будівельні норми (ДБН) В.1.2-14-2009 «Загальні принципи забезпечення надійності та конструктивної безпеки будівель, споруд, будівельних конструкцій та основ».

Цим нормативним актом вперше визначено поняття «Клас наслідків (відповідальності) об'єкта будівництва».

Поняття «Категорія складності об'єкта будівництва» засновано статтею 32 Закону України від 17 лютого 2011 року № 3038-VI «Про регулювання містобудівної діяльності», постановою Кабінету Міністрів України від 27 квітня 2011 року № 557 затверджено «Порядок віднесення об'єктів будівництва до IV і V категорій складності», а ДСТУ-Н В.1.2-16:2013 «Визначення класу наслідків (відповідальності) та категорії складності об'єктів будівництва» встановлені відповідні вимоги і рекомендації.

10 червня 2017 року вступив в силу Закон України №1817-VIII від 17.01.2017 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення містобудівної діяльності», який спростив процедуру отримання дозвільної документації у будівництві, що сприятиме покращенню позиції України у рейтингу Doing Business за показником «Отримання дозволів на будівництво», а також може бути інструментом запобігання корупції у галузі будівництва.

Новий закон №1817 скасовує необхідність визначення об'єктів будівництва за категоріями складності для отримання дозвільних документів і передбачає їх отримання у відповідності до класу наслідків.

З 1 грудня 2019 року набрав чинності ДСТУ 8855:2019 «Будівлі та споруди. Визначення класу наслідків (відповідальності)». Вказаний ДСТУ розроблено на заміну ДСТУ-Н Б В.1.2-16:2013 «Визначення класу наслідків (відповідальності) та категорії складності об'єктів будівництва»

Прийняття нового ДСТУ було зумовлене внесенням змін до ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» та прийняттям нового ДБН В.1.2-14:2018 «Система забезпечення надійності та

безпеки будівельних об'єктів». Положення стандарту про категорії складності внаслідок останніх законодавчих змін втратили свою актуальність, а сам ДСТУ потребував правок та коригувань у зв'язку з проблемними питаннями, які виникали під час його застосування на практиці. Новий стандарт був покликаний їх врегулювати.

Згідно п.4.5. ДСТУ 8855:2019 «Визначення класу наслідків (відповідальності)» Характеристика можливих наслідків відмови об'єкта є підставою для класифікації об'єктів за трьома класами наслідків (відповідальності). Клас наслідків визначається за показниками таблиці 1.

Таблиця 1-класи наслідків (відповідальності) об'єктів.

Клас наслідків (відповідальності)	Характеристики можливих наслідків відмови об'єкта				
	Можлива небезпека			Обсяг можливого економічного збитку	Припинення функціонування об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури
	для здоров'я і життя людей, які постійно перебувають на об'єкті	для здоров'я і життя людей, які періодично перебувають на об'єкті	для життєдіяльності людей, які перебувають зовні об'єкта		
СС3-значні наслідки	понад 400	понад 1000	понад 50000	понад 50000	загальнодержавний
СС2 середні наслідки	понад 50 до 400 включно	понад 100 1000 включно	понад 100 до 50 000 включно	понад 100 до 50 000 включно	регіональний місцевий
СС1 незначні наслідки	до 50 включно	до 100 включно	до 100 включно	до 2500 включно	об'єктний
Примітка. Мінімальний розмір заробітної плати (м.р.з.п.) щорічно встановлюють у Державному бюджеті України на поточний рік					

Категорії складності скасували, на наш погляд у зв'язку з тим, що декларативний принцип початку проведення будівельних робіт надає можливість недобросовісним суб'єктам зловживати ним. Наразі нерідкою є практика, коли будівництво об'єкта IV або V категорії розпочинається не з отримання дозволу, а з реєстрацією

декларації. Зазначений стан речей несе в собі ризик для людей, які проживатимуть в об'єкті, перебуватимуть біля нього, а також для інфраструктури, економіки та культури населеного пункту.

Заниження отримання класу наслідків (відповідальності) об'єктів будівництва в основному здійснюється двома шляхами. Перший — для права на будівництво об'єкту класу СС2, СС1 замовником просто подається декларація на будівництво об'єкту (як правило, із недостовірними характеристиками і показниками об'єкту), а не отримується дозвіл. Другий — об'єкт будівництва «розбивається» замовником і проектною організацією на секції будівництва і на кожну секцію подається окрема декларація.

Використання недобросовісними забудовниками декларативної процедури отримання права на будівельні роботи зумовлюється, зокрема значно складнішим порядком отримання дозволу на виконання будівельних робіт.

Клас наслідків (відповідальності) об'єктів будівництва має прийматися на об'єкт будівництва в цілому, а «розбиття» об'єктів будівництва на секції з метою визначення нижчого класу наслідків об'єкту є незаконною. Таке заниження не тільки порушує закон, але і, як наслідок, несе загрозу життю і здоров'ю особам, що перебувають в об'єкті чи біля нього та обумовлює наявність ризику зазнати збитків економіці, інфраструктурі та культурі населеного пункту.

Також, заниження категорії складності є однією із підстав вважати об'єкт самочинним будівництвом, оскільки зведення такої будівлі здійснюватиметься без відповідного документу, який надає право виконувати будівельні роботи. Як наслідок, до такого об'єкту самочинного будівництва можуть бути застосовані передбачені законом заходи включно із зупиненням будівельних робіт. В залежності від подальших дій забудовника, вжиті заходи можуть призвести навіть до «замороження» реалізації проекту.

Таким чином, спрощення процедури визначення класів наслідків (відповідальності) об'єктів будівництва на законодавчому рівні не сприяє покращенню якості виконання будівельних робіт на всіх стадіях будівництва, починаючи з процедури отримання дозволу та узгоджень, до стадій прийняття об'єкту в експлуатацію. Крім того, протиріччя в нормах ДБН та законодавстві ускладнює роботу судових експертів по перевірці проектно-кошторисної

документації при виконанні відповідних судових будівельно-технічних експертиз.

Список бібліографічних посилань

1. Про регулювання містобудівної діяльності : Закон України від 17.02.2011 № 3038-VI // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17> (дата звернення: 26.04.2020).

2. ДСТУ 8855:2019 «Будівлі та споруди. Визначення класу наслідків (відповідальності)» // Державні будівельні норми України : сайт. URL: https://dbn.co.ua/load/normativy/dstu/8855_viznachennja_klasu_naslidkiv/5-1-0-1851 (дата звернення: 26.04.2020).

3. ДСТУ-Н В.1.2-16:2013 «Визначення класу наслідків (відповідальності) та категорії складності об'єктів будівництва» // Державні будівельні норми України : сайт. URL: <https://dbn.co.ua/load/normativy/dstu/5-1-0-1032> (дата звернення: 26.04.2020).

4. ДБН В.1.2-14:2018 «Система забезпечення надійності та безпеки будівельних об'єктів» // Державні будівельні норми України : сайт. URL: https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/dbn_v_1_2_14/1-1-0-1826 (дата звернення: 26.04.2020).

5. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення містобудівної діяльності : Закон України від 17.01.2017 № 1817-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1817-19> (дата звернення: 26.04.2020).

6. ДБН А.2.2-3-2014 «Склад та зміст проектної документації на будівництво». Київ, 2014. 36 с. URL: http://www.afo.com.ua/doc/DBN_A.2.2-3-2014.pdf (дата звернення: 26.04.2020).

Одержано 28.04.2020

УДК 349.2

Людмила Геннадіївна Погорєлова,